

**Sentralskattekontoret
for storbedrifter**

Saksbehandler
Vegard Kristiansen

Deres dato
30 april 2003

Vår dato
4 august 2003

Telefon
69 24 42 42

Deres referanse
02/4582 SL RJ

Vår referanse
03/260

FINANSDEPARTEMENTET

07. AUG. 2003

Saksnr. 02 4582-42
Arh.vnr.

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Høring - forslag om endringer i ligningloven og skatteloven som følge av opprettelsen av et sentralt aksjonærregister

Vi viser til høringsnotatet av april 2003 samt departementets brev av 30 april 2003, hvor fristen for høringsuttalelser er satt til 4 august 2003. Vår uttalelse er også sendt med e-post til arkiv.postmottak@finans.dep.no

Kontoret vil i all hovedsak slutte seg til de forslag som fremkommer i høringsnotatet. Med bakgrunn i bl.a. foreliggende praksis vedrørende RISK-reglene¹ har vi følgende bemerkninger til høringsnotatets kapittel 6:

Kontoret savner en omtale og klargjøring av den problemstilling som var oppe i Rt 1998 s. 1425 *Troll Salmon*. Høyesterett legger til grunn at en nedskrivning av aksjekapitalen til null med simultant innskudd av ny aksjekapital fra samme aksjonær ikke representerer en realisasjon av de nedskrevne aksjer. Det urealiserte tapet på de nedskrevne aksjene skulle imidlertid aktiveres som en del av inngangsverdien på aksjonærens nye aksjer forholdsmessig. Problemstillingen vil også kunne være aktuell ved delvis nedskrivning, og fortjener en omtale ved vurderingen av disse reglene.

Ad 6.2.1 – Fusjon mellom morselskap og heleid datterselskap

Departementet skriver i siste avsnitt på side 36:

”Ved fusjon mellom mor- og datterselskap som inngår i RISK-konsern, skal det imidlertid ikke skje noen omfordeling av RISK-beløp. I slike tilfeller vil RISK-beløp knyttet til aksjene i datterselskapet allerede være tilordnet aksjene i morselskapet via reglene om gjennomgående RISK.”

Rent teknisk skjer det en omfordeling også i disse tilfeller gjennom post 14 på skjema RF-1239. Den sist siterte setningen bygger videre på en forutsetning om at det aktuelle datterselskapet har vært en del av RISK-konsernet i hele eierperioden.

Ad 6.2.2 – Fusjon mellom morselskap og deleid datterselskap

¹ Se *Bedriftsbeskatning i praksis 2000* punkt 10 7 3 3 og 10 7 3 4 på s. 206 flg.

Postadresse
Postboks 5053
1503 Moss
sfs@skatteetaten.no

Kontoradresse
Dronningensgt 1
Org. nr. 971 249 080

Sentralbord
69244200
Telefaks
69244201

Begrepsbruken i overskriften og i punktet for øvrig kan tilsis at det som her sies kun gjelder i konsernforhold, jf "mor"- og "datter"selskap. Det er imidlertid lite tvilsomt at de angitte løsninger også må legges til grunn ved eierandeler under 50 prosent.

Ad 6.2.3 – Søsterfusjon uten utstedelse av vederlagsaksjer

Av siste avsnitt på side 38 fremgår det at dersom man skal oppnå skattemessig kontinuitet, må morselskapets inngangsverdier på aksjene i det overdragende selskap overføres til aksjene i det overtakende selskap. Det beskrives to alternative fremgangsmåter:

"Den praktisk enkleste måten vil her være å fordele inngangsverdiene med likt beløp på aksjene i det overtakende datterselskapet. Den korrekte fremgangsmåten vil imidlertid være å overføre verdiene aksje for aksje. I motsatt fall vil slike søsterselskapsfusjoner åpne for uønskede tilpasningsmuligheter."

Kontoret antar at det siktes til uønskede tilpasningsmuligheter som oppstår når det er forskjellig inngangsverdi på aksjene i overdragende selskap, og morselskapet ønsker å selge deler av disse aksjene. Dersom man legger til grunn en løsning hvor inngangsverdiene fordeles likt på aksjene, kan morselskapet tilrettelegge for lavere gevinst ved å fusjonere overdragende selskap med et nystiftet søsterselskap og på denne måten utligne forskjellene på inngangsverdiene.

Imidlertid vil det etter kontorets oppfatning også kunne oppstå tilpasningsmuligheter dersom man viderefører inngangsverdiene aksje for aksje. Det vises til at det ikke er praktisk å videreføre ervervstidspunktene for aksjene i overdragende selskap, slik at aksjene i overtakende selskap vil beholde sine ervervstidspunkt. Dersom aksjene i overtakende datterselskap har samme ervervstidspunkt, vil skattyter ved senere realisasjon av enkeltaksjer kunne velge å anse aksjene med høyest inngangsverdi som solgt.

Tilpasningsmulighetene ved å overføre verdiene aksje for aksje vil således kunne være vel så store som ved en løsning hvor inngangsverdiene fordeles med likt beløp på aksjene i det overtakende datterselskapet. Sistnevnte løsning fremstår som sikrere og enklere å praktisere (jf problemer ift FIFO-prinsippet ved fordeling aksje for aksje), og synes også lagt til grunn ved fordelingen av RISK-beløpene. Se for øvrig Skattedirektoratets uttalelse av 21 januar 2002 hvor direktoratet legger til grunn at inngangsverdier og RISK-beløp skal fordeles likt i de tilfeller hvor det ikke utstedes vederlagsaksjer i forbindelse med fusjonen eller fisjonen.

Ad 6.2.4 – Innfusjonering av morselskap i datterselskap (omvendt fusjon)

Det blir ikke helt treffende når departementet skriver i fjerde avsnitt på side 39 at:

"Etter gjeldende rett er det ikke hjemmel for å omfordele dette RISK-beløpet på aksjene som aksjonærene i morselskapet får i datterselskapet."

RISK-reglene hjemler riktignok ikke en slik omfordeling, men det kan stilles spørsmål ved om ikke kontinuitetshensynene bak fusjonsreglene gir tilstrekkelig hjemmel. Dette er lagt til grunn av Skattedirektoratet i bindende forhåndsuttalelse av 21. desember 2001. Det vises dessuten til at det heller ikke foreligger klar lovhjemmel for å ta med RISK ved innfusjonering av heleid datterselskap i morselskapet, men at dette likevel er lagt til grunn i praksis.

For øvrig representerer ikke den eventuelle manglende hjemmel noe rettslig problem ved omfordeling av positiv RISK, da det ikke vil representere noen byrde for skattyter å bli tilordnet slik RISK. Ved negativ RISK derimot vil legalitetsprinsippet kunne være til hinder for en omfordeling.

Den foreslåtte ordlyden i forskriften § 10-34-1 nytt fjerde ledd bokstav d bør endres fra " vederlagsaksjene som morselskapet mottar" til ". vederlagsaksjene som aksjonærene i morselskapet mottar".

Også under dette punkt vil kontoret påpeke at løsningen prinsipielt ikke bør begrenses til konsernforhold.

Ad 6.3.2 – Fisjon ved nedsettelse av pålydende på aksjene i det overdragende selskapet

Det er inntatt forslag om beregning av justeringsfaktor i de tilfeller aksjekapitalen i overdragende selskap reduseres uten innløsning av aksjer (dvs. ved reduksjon av pålydende på aksjene). Etter tredje ledd ny bokstav e i skattelovforskriften § 10-34-1 skal justeringsfaktoren beregnes ved å dividere pålydende på aksjene etter fisjonen med pålydende på aksjene før fisjonen. Kontoret antar at bestemmelsen omfatter justeringsfaktoren for vederlagsaksjene i det *overtakende* selskap, og ikke overdragende selskap slik forslaget er utformet. Det vises til at omfordelingen for eksisterende aksjer i overdragende selskap er omfattet av bestemmelsens ny bokstav f (ordlyden i bestemmelsene bokstav e og bokstav f er ved feilskrift likelydende).

Etter kontorets oppfatning vil justeringsfaktoren for vederlagsaksjene i overtakende selskap etter forslaget bare bli korrekt dersom aksjekapitaløkningen i overtakende selskap tilsvarer aksjekapitalreduksjonen i overdragende selskap. I Skattedirektoratets brev av 27. september 2002 til Finansdepartementet er det lagt til grunn at det ikke er et vilkår for skattefrihet ved fisjoner at aksjekapitalen i det utfisjonerte selskap tilsvarer kapitalnedsettelsen i overdragende selskap. Det er også vist til at et slikt vilkår i praksis ikke vil kunne oppfylles når fisjoner foretas med overføring direkte til et eksisterende selskap.

Et eksempel vil anskueliggjøre problemstillingen.

Aksjekapitalen i selskap A (overdragende selskap) består av 1 000 aksjer pålydende kr 200 pr. aksje (aksjekapital kr 200 000). Ved utfisjonering av det nystiftede selskap B (overtakende selskap) reduseres pålydende pr. aksje til kr 120.

Aksjekapitalreduksjonen på kr 80 000 reflekterer at 40% av verdiene i selskap A overføres ved fisjon, jf kravet i skatteloven § 11-8 første ledd. Aksjekapital i selskap B er 1 000 aksjer pålydende kr 150 pr aksje (aksjekapital kr 150 000)

Justeringsfaktor for eksisterende aksjer i selskap A blir 0,60 (pålydende etter fisjonen på 120/ pålydende før fisjonen på 200)

Etter forslaget i forskriften vil justeringsfaktoren for vederlagsaksjene i selskap B bli 0,75 (pålydende etter fisjonen på 150/ pålydende før fisjonen på 200)

Nettoverdiene i selskap A er fordelt med 60% på selskap A og 40% på selskap B. Justeringsfaktoren for vederlagsaksjene i selskap B er ikke korrekt idet denne medfører at 75% av RISK-beløpene fra selskap A videreføres på aksjene i selskap B.

Dersom det etter gjeldende rett ikke er et krav om at aksjekapitaløkningen i overtakende selskap må tilsvare kapitalnedsettelsen i overdragende selskap, må bestemmelsen endres slik at justeringsfaktoren også er tilpasset slike tilfeller. Et forslag kan være å multiplisere faktoren slik den fremkommer i forslaget til ny § 10-34-1 tredje ledd bokstav e med forholdet mellom kapitalreduksjonen i overdragende selskap og kapitaløkningen i overtakende selskap

$$0,75 * (\text{kapitalreduksjon i A på } 80\,000 / \text{kapitaløkning i B på } 150\,000) = 0,4$$

Kontoret vil påpeke at samme problemstilling oppstår ved fisjon som gjennomføres ved innløsning av aksjer, når kapitalnedsettelsen i overdragende selskap ikke samsvarer med kapitaløkningen i overtakende selskap. I dette tilfelle vil justeringsfaktoren bli korrekt dersom denne beregnes på samme måte som ved fusjoner, dvs ved å dividere antall innløste aksjer i overdragende selskap med vederlagsaksjene i overtakende selskap.

Ad 6.4 – Omfordeling av RISK-beløp ved sletting av egne aksjer

En innløsning av egne aksjer innebærer ingen realisasjon av aksjene. Dette er også lagt til grunn av overhigningsnemnda ved kontoret i sak 2001-001OLN². Etter nemndas syn er en konsekvens av dette at FIFU-prinsippet i sktl § 10-36 ikke kommer til anvendelse, hvoretter det er opp til skattyter selv å bestemme hvilke aksjer som skal anses innløst. I den grad dette ikke er en ønsket løsning fra departementets side bør det vurderes en lovpresisering som gir FIFU-prinsippet anvendelse uavhengig av realisasjon.

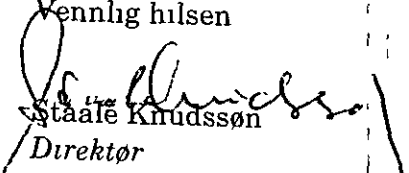
Ad 8.2 – Forslag til nytt fjerde ledd bokstav e i FSFIN § 10-34-1

Det synes å være en feil henvisning i bestemmelsen til sktl § 10-34 tredje ledd bokstav f, det riktige skal vel være bokstav g.

² Vedtaket er oversendt Finansdepartementet i brev av 9. juli 2003.

Kontoret stiller videre spørsmål ved den praktiske oppfølging og anvendelse av en slik bestemmelse, såfremt den forutsetter utarbeidelse av en ny justeringsfaktor ved enhver innløsning som nevnt. Det ville etter kontorets syn vært langt mer hensiktsmessig om det ble tatt høyde for dette ved beregningen av selskapets egen RISK etter reglene i sktl. § 10-34 annet ledd annet punktum.

Vennlig hilsen

Ståle Knudssøn
Direktør

Vegard Kristiansen